

erede Medlem fra Kolbing antydede, de paagjældende Plantageeiere allerede have benyttet deres Net til at optage Bureaulaan. I saa Fald kan jeg forstaa det, men ellers virkelig ikke. Gaa vi dernæst over til at undersøge, hvorvidt der er Anledning til at komme Fællessukkerfogeriet til Hjælp, kan jeg ikke Andet end vedblivende fastholde den Ansuelse, at det er en Sag for sig, der ikke kommer Opstanden ved. Sukkerfogeriet har ganske vist lidt Tab, men det Sele dreier sig om et Par Tusinde Kroner, saa vidt jeg erindrer, og i saa Henseende har denne Skadeserstatning Intet at betynde. Spørgsmaalet om, hvorvidt man for den indirekte Nyttens Skyld som Sukkerfogeriet kunde yde ved at give de omkring boende Plantageeiere Leilighed til at faae deres Produkter forarbejdede gennem det, skulde understøtte det, skal jeg ikke bestemt udtale mig om. Jeg skal ikke tillade mig nogen Dom om, hvorvidt det er muligt at sætte Fællessukkerfogeriet i en saadan Stand, at det kan bruges til dette Niemed, Gaar man ud fra, hvorledes det stillede sig, da man sidst forsøgte at bruge det, maa man stille sig tvivlende lige overfor dette Spørgsmaal. Thi som jeg engang har havt Leilighed til at bemærke, begyndte man den Gang Fabrikens Drift, uden at have de nødvendige Kul, uden at have Benkul, uden at have færdig Vand i tilstrækkelig Mængde og uden at have et Reparationsværksted, hvor man kunde reparere de Maskiner, som strax gik itu — det viste sig jo virkelig, at de gik itu — og uden at man endelig havde den nødvendige Driftskapital. Jeg skal tillade mig at minde om, at en Fabrik, der begynder under saadanne Vilkaar, ikke fortjener at understøttes paa extraordinær Maade. Jeg skal endvidere tillade mig at henvise til, at der maaske ikke findes noget Aktiefelskab i Verden, der er saa begunstiget som dette Fællessukkerfogeri. Der er nemlig den Bestemmelse, at for hver 100 Kr., Aktionærerne skyde til, maa og skal Staten i Genhold til Loven af 1876 tilskyde et lignende Beløb. Altsaa, hver Legning bliver dobbelt. Jeg vil nu ikke omtale, hvorledes dette skal forstaaes. Jeg kunde være tilbøielig til med det erede Medlem fra Kolbing (Berg) at mene, at Loven i Grunden allerede er udtømt, saaledes at den ikke kan benyttes mere, idet den nemlig kun sigtede til det første Anlæg; men jeg vil forudsætte, at man efter Omstændighederne vil se gjennem Fingre dermed og lade Loven bestaa, og saa har Aktiefelskabet den Forret, at, naar der tegnes 100 Kr., tegnes der med det Samme andre 100 Kr., thi derved gaar nye 100 Kr. ud af Statskassen. Dette maa jeg bede vel bemærket, og det forekommer mig, at Fællessukkerfogeriet derigjennem har en saadan privilegeret Stilling, en saadan Begunstigelse, at der ikke er den fjerneste Grund til at komme det yderligere til Hjælp. Det er ganske vist ikke tilstrækkeligt for at faae denne Rilde til at flyde, at man slaar paa Klippen som Moses, man skal ogsaa selv bringe klingende Mønt tilveie. Men gjør man

det, har man ogsaa den Fornøielse, at den Legning, der sker, er dobbelt. Naar det sker, forekommer det mig, at vi kunne skyde Fællessukkerfogeriet tilside, og det vil lette vor Stilling overordentlig, thi der kræves overordentlig Meget. Men kunne vi det, tror jeg ogsaa, at den hele Sag paa ingen Maade vil være uoverkommelig. Lad os se nøgternt og tørt paa Sagen, uden at indblande politiske Hensyn, uden at tænke paa en mulig Opløsning, hvorom der har været Tale fra forskjellige Sider — en Udvei, hvis Nytte jeg ikke formaar at indse, thi Regjeringen har selv udtalt, at det er fuldstændigt nødvendigt, at de Penge, der skulle gives, skulle være tilstede inden den 1ste Januar, og jeg vil spørge, hvorledes det skulde være muligt ved Opløsning at tilveiebringe Penge, selv om vi gaa ud fra den utænkelige Forudsætning, at der kommer et Folkething, som vil stille sig anderledes, i denne Sag end det nuværende Folkething. Om man vil forsøge denne Udvei er forøvrigt Noget, som er os ligegyldigt; det er en Udvei, der, som sagt, forekommer mig ubrugelig, og slet ikke kan gaas i denne Sag. Men naar vi nu se bort herfra, naar vi se bort fra de politiske Hensyn, fra Partihensyn her i Salen og gaa jævnt og nøgternt ind paa denne Sag, forekommer det mig, at det ikke vilde være aldeles umuligt at komme til et Resultat. Jeg vil nu skjære bort den høje og store Kommission, hvorom det erede Medlem og hans Meningsfæller have udtalt sig i Betænkningen; jeg vil i dette Dieblit ikke tage Hensyn til de fremtidige Reforme, jeg vil heller ikke tage Hensyn til den Undersøgelleskommission, som det ganske vist er rigtigt at nedlægge i Anledning af de stedfundne Uroligheder i Vestindien — en Kommission, som Regjeringen i ethvert Land vilde have nedsat i Anledning af stedfundne Uroligheder — og som det er Regjeringens Pligt at nedlægge baade for dens egen Skyld og navnlig ligeoverfor de Bedkommende i Vestindien, for at deres Forhold kunne blive undersøgte. Viser det sig nemlig, at de have handlet med Konduite, saa saameget desto bedre for dem; viser det sig derimod, at de have forsværet deres Pligter i nogen Henseende, maa de tage Følgerne. Altsaa: Disse to, jeg vil kalde dem større Kommissioner vil jeg se bort fra. Hvad er det saa, der bliver tilbage, hvorom der er Tale. Hvad der bliver tilbage, er, hvad jeg vil kalde en Taxationskommission, en Erstatningskommission, en Kommission, bestaaende af f. Ex. en dygtig Haandværker, en Rådmand og en Jurist, som tagerer Skaden, helst Folk herfra; thi man veed, at paa saadanne mindre Steder hænger Folk temmelig meget sammen, saaledes at man ikke godt kan overlade dem Bedømmelsen; der skal upartiske Folk til. Altsaa en saadan Kommission vilde efter min Mening være aldeles tilstrækkelig for Behovet for Dieblittet. Hvad der saa kan komme siden, er